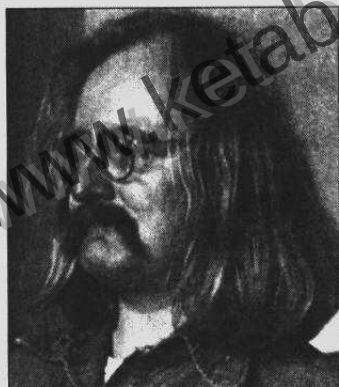

مثل پرنده‌ای در باران

[مجموعه کامل اشعار ریچارد براتیگان]

جلد نخست

گردآوری و برگردان: علیرضا بهنام

انتشارات سرزمین اهورایی
WWW.AHOORAPRESS.COM

سرشناسه
 Brautigan, Richard
 عنوان و نام پدیدآور
 مثل پرندمای در باران/مجموعه کامل اشعار ریچارد براتیگان؛ گردآوری و برگردان علیرضا بهنام
 مشخصات نشر
 تهران: سرزمین اهورایی، ۱۳۹۸ -
 مشخصات ظاهری
 ج ۱: ۱۴/۵×۲۱/۵ سم
 فروست
 شعرجهان: ۱۱۴
 شابک
 ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۸۲۴۶-۵: ج ۱
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 موضوع
 شعر آمریکایی -- قرن ۲۰م
 موضوع
 American poetry -- 20th century
 شناسه افزوده
 بهنام، علیرضا، ۱۳۵۳ -، مترجم
 رده بندی کنگره
 PS۳۵۰۵
 رده بندی دیویی
 ۵۲/۸۱۳
 شماره کتابشناسی ملی
 ۶۰۵۵۴۲۹

www.ketab.ir

		[ریچارد براتیگان]		مثل پرندهای درباران		
		گردآوری و برگردان: علیرضا بهنام				
شعرجهان		تیراژ	انتشارات سرزمین اهورا			هر گونه برداشت از تصاویر و مطالب این کتاب منوط به اجازه‌ی کتبی از ناشر است.
		۵۰۰ جلد				
خدمات فنی		نصتوسه	مدیر هنری و طراح گرافیک			بهار ۱۴۰۰ مجید ضرغامی
کانون تبلیغاتی اهورا		قیمت: ۳۲۰۰۰۰ ریال	چاپ و صحافی خانه‌ی چاپی — زن	اول		
انتشارات سرزمین اهورایی		دفتر مرکزی: ۲۲۸۶۶۸۵۹	پخش: ۲۲۸۶۶۸۵۸	شابک: ۹۷۸۶۰۰۹۸۸۲۴۶۵	اول	نوبت چاپ
		WWW.AHOORAPRESS.COM		INFO@AHOORAPRESS.COM		اول

فهرست

۹..... سر آغاز

۱۷..... بازگشت رودخانه‌ها

۱۸..... بازگشت رودخانه‌ها

۱۹..... اسبی که لاستیک صافی داشت

۲۱..... مسافر مجانی جلیله

۲۲..... مسافر مجانی جلیله

۲۳..... هتل آمریکن

۲۴..... ۱۹۳۹

۲۵..... گل برگر

۲۶..... ساعت ابدیت

۲۷..... سالوادور دالی

۲۸..... یک بازی بیس بال

۲۹..... تیمارستان

۳۰..... تشییع جنازه‌ی حشره‌هایم

۳۱..... جای مرموی را کنار بگذار

۳۲..... تصویری از هویت به عنوان بیلی کید

۳۳..... غزل

۳۴..... بازیکنان چکرز چینی

۳۵..... هانسل و گرتل

۳۶..... زمین آوریل

۳۷..... چرخ و فلک

۳۸..... شب

۳۹..... غول‌های یک چشم

۴۰..... فرار جغد

۴۱..... در غذاخوری

۴۲	فضای خالی.....
۴۳	هرمان ملویل در رویا، موبی دیک در واقعیت.....
۴۴	کلاه کافکا.....
۴۵	بله، موسیقی ماهی.....
۴۶	بارش کانتوها.....
۴۷	قصر کورموران.....
۴۸	می‌توانی با امیلی دیکینسون ازدواج کنی.....
۴۹	کودکی گذشته در تاکوما.....
۵۰	برای انگلستان.....
۵۱	یک قایق.....
۵۲	هندسه.....
۵۳	آن بیست و هشت سنت برای سن قدیمی من.....

۵۵	قلمرو هشت با.....
۵۶	کارخانه چوب برگ.....
۵۷	۱۹۴۲.....
۵۹	چرخ.....
۶۰	مد کدوتنیل.....
۶۱	بلوز سیدنی گرن استریت.....
۶۲	بلدرچین.....
۶۳	نشانه.....
۶۴	کارت پستالی از محله چینی‌ها.....
۶۵	کامای نشستن و کامای کرلی.....
۶۶	آخرین موسیقی شنیده نشد.....
۶۷	قلمرو هشت با.....
۶۹	خانه سیب زمینی جولیوس سزار.....
۷۰	بنای یادبود جوگیری.....
۷۱	نوشخوارها در تپه پوتررو.....
۷۲	مایک.....
۷۳	اسب دوانی.....

۷۴.....	خانه‌ی پدر بزرگ
۷۵.....	پستچی
۷۶.....	تعجب
۷۷.....	شعر طبیعت
۷۸.....	کاهوی کارآگاه

۷۹.....	همه‌اش زیر نظر ماشین‌های مهرورزی
۸۰.....	۲۴ دسامبر
۸۱.....	۳ نوامبر
۸۲.....	گل‌هایی برای کسانی که دوستان داری
۸۳.....	سان فرانسیسکو
۸۴.....	سوراخ ستاره
۸۵.....	عاشقانه
۸۶.....	خوایده‌ام اینجا در آپارتمان یک دختر عجیب
۸۷.....	در عشق باران می‌بارد
۸۹.....	هی! این همان است که جریان همین است
۹۰.....	چیزی زیبا در ساحل غربی ما
۹۱.....	حسرت بیوه
۹۲.....	۳۰ دسامبر
۹۳.....	عاشقان
۹۴.....	رقص آسمانی میانه فوریه
۹۵.....	سلام بیکن
۹۶.....	بعد از تمام شدن هالووین
۹۷.....	هالیوود
۹۸.....	دارد فرو می‌رود
۹۹.....	صبحانه‌ی انگلیس
۱۰۰.....	ستاره‌های دنباله‌دار
۱۰۲.....	سیرک درخت انار
۱۰۳.....	دماغم دارد پیر می‌شود
۱۰۵.....	در پژوهشکده‌ی فناوری کالیفرنیا

سرآغاز

شعر نسل بیت ضد تشکیلاتی ترین نوع ادبیات در ایالات متحده است. بانگ درد و خشم ضد چیزی است که شاعر، آن را از دست دادن معصومیت و به هدر رفتن فاجعه آمیز امکانات مالی و انسانی آمریکا می بیند. شعر ضربه، شفاهی، تکراری و... و به این دلیل که از شعر خوانی در باشگاه های زیر زمینی منشأ گرفته، هنگام خواندن بی اندازه موثر است. بعضی ها ممکن است آن را پدر موسیقی «رپ» که در سالهای دهه ۱۹۹۰ معروف شد بدانند.

شکستن اقتدار فرم برای اعتراض به فرم اقتدارگرایی منجمد شده در زبان و همگامی این تحول فرمی با محتوای اعتراض آمیز این اشعار نسبت به فرهنگ سرمایه داری سنگ بنای مرکز شکنی نحله های بعدی ادبیات برگرفته از اندیشه پست مدرن را تشکیل می دهند. همچنین حرکت در فضای بیناثری و فراروی از محدودیت های ژانر برای رسیدن به فضاهای ترکیبی و آزاد را می توان مدیون

تلاش‌های اولیه این شاعران در اجرای شعرهایشان با همراهی ساز و به صورت گروهی دانست.

واقعیت این است که بدون نسل بیت ما چیزهای زیادی را تجربه نمی کردیم. شعر زبان، شعر اجرایی، شعر- گفتار یا همان رپ خوانی و بسیاری دیگر از ابتکارهای شعری دهه‌های بعد مدیون تلاش رادیکال و خط شکن اعضای نسل بیت در شکستن تلقی‌های سنگ شده از شعر و بت شکنی از تندیس زیبا و مصرفی شعر نیمه اول سده بیستم میلادی به شمار می‌روند.

شاید شعرهای نسل بیت امروزه در آمریکا موزه‌ای و تاریخ ادبیاتی به نظر برسند اما برای ما که به دنبال فهم ریشه‌های شعر امروز جهان هستیم این شعرها می‌توانند در جهات بسیاری کمک‌کننده باشند. بدیهی است این کمک در صورتی رخ خواهد داد که ما از خواندن این شعرها همان انتظاری را داشته باشیم که در نقاط دیگر جهان وجود دارد. یعنی آنها را به عنوان مرحله‌ای برای درک تحولات اساسی بعدی در تعریف و کارکرد شعر در نظر بگیریم. وگرنه تقلید از این شعرها اگرچه می‌تواند در کوتاه مدت برای شاعر وطنی شهرت و تیراژ به همراه بیاورد، در درازمدت او را به مقلد دسته چندم شعر ۶۰ سال پیش آمریکا تبدیل خواهد کرد. اتفاقی که متأسفانه این روزها در کتاب اول بسیاری از شاعران جوان دارد می‌افتد.

شعر براتیگان را می‌توان نمونه‌ای اولیه از شعر تولید شده در ساحت معرفتی پسا مدرن محسوب کرد. در واقع بازخوانی انتقادی اندیشه مدرنیته منجر به سروده شدن شعرهایی

شده است که با نوشته شدن در چند سطر روایت‌های
مطول شعر مدرن را به چالش می‌گرفتند و با تصویر
میرایی یک لحظه به جنگ سودای جاودانگی شاعر مدرن
می‌رفتند. طنز برای شاعری چون براتیگان راه گریزی
برای دور ماندن از جدیت اسطوره‌ای شعر نسل‌های پیشین
است. در اینجا شاعر گذر روزگار را به مسخره می‌گیرد
تا نشان دهد که عمر آدمی در برابر طول عمر زمین و
کائنات تنها به شوخی بی‌مزه‌ای می‌ماند و تمام مسلماتی
که فرهنگ مدرن به داشتنشان می‌بالد پره‌ای کاهی در
مسیر این تاریخ طولانی بیش نیستند که تنها با جدی
انگاشتنشان در طول تاریخ مدرنیته سرپا مانده‌اند.

پیامبران عصر مدرن مانند الیوت، لورکا یا پل الوار به نوعی
از تلقی شعری دامن زده بودند که در آن شعر کمابیش به
موجودیتی مقدس دست می‌یافت و به همان نسبت از
دسترس انسان روزمره دور می‌شد. ریچارد براتیگان شاعر
متعلق به نسلی است که اساس این تلقی دیرینه از شعر را
به پرسش گرفت و اشعاری تولید کرد که در آن سه اصل
مقدس الیوتی یعنی فخامت زیان، کلی‌نگری و وحدت
سبکی جایی نداشت. اشعار براتیگان در میانه این نسل،
بازیگوش‌تر و بالتبع وفادارتر به نقش و جایگاه شعر در
زمانه ماست. اگر دوستان او مانند گینزبرگ و کرواک شعر را
هنوز رسانه‌ای برای فریاد کشیدن رنج‌ها می‌دانستند برای
براتیگان شعر بازی دلپذیری بود با مفاهیم مستقر. این
مفهوم‌های مستقر می‌توانست همه چیز را شامل شود. از
بهره‌کشی در نظام سرمایه‌داری تا روابط انسانی تهی شده

از عمق و از تبلیغات هالیوودی تا یک رفتار خاص اجتماعی در میان جوانان هم عصر وی همگی دستمایه‌هایی برای طنز سیاه و صریح براتیگان به دست می‌دادند. ویژگی عمده این شعرها تصویر کردن موقعیت‌ها به شکلی کاریکاتورگونه بود که البته کوتاه نوبسی و ضربه زدن به پیش‌انگاره‌های ذهنی مخاطب در تکمیل آن به کار می‌رفت.

شاعری از نسل بیت

سالهای دهه ۵۰ میلادی در تاریخ آمریکا سرفصلی فراموش نشدنی را رقم می‌زند. سالهایی که نظم نوینی را برای دنیا به ارمغان آورد و معیارهای زیستن انسان غربی و به تبع آن معیارهای زیستن در بسیاری از نقاط دنیا را رقم زد. در این سالها بود که یهودستیزی در غرب جای خود را به کمونیست کشی داده بود و در آمریکا سیناتور جوزف مک کارتی با دادگاه‌های نمایشی خود به دنبال این بود تا با گرفتن اقرارهای دروغین و تحمیلی از فعالان سیاسی و اجتماعی به هر بهانه آنها را به خیانت متهم کرده و از صحنه سیاست و اجتماع بیرون براند.

در عین حال و در برابر ارزش‌های فروریخته جامعه آمریکایی نوعی خوش بینی افراطی و مصرف زدگی با قالب روای آمریکایی در جامعه آمریکا تبلیغ می‌شد که با واقعیت روحیات جوانان آن روزگار سازگاری چندانی نداشت. در چنین شرایطی بود که از میانه‌های دهه ۵۰ آرام آرام در عرصه هنر و فرهنگ آمریکا نسلی به عرصه آمد که

خیلی زود نسل بیت نام گرفت. آثار شاعران نسل بیت هم در تشریح دگرگونی معناها و هم در فرم متفاوت کارها بسیار جنجالی بود. آنها مستقیم و غیر مستقیم تحت تاثیر جنبش اگزیستانسیالیستی اروپایی بودند. و در عین حال ناخودآگاه بنیان‌های نهادینه قدرت در جامعه آمریکا یعنی سرمایه داری و پدرسالاری را آماج حملات خویش ساخته بودند. همانگونه که یک جامعه‌شناس کالیفرنایی گفته بود آنها به منزله هواسنج جامعه بیمار آمریکا هستند و به علت نابسامانی‌های ناشی از جنگ، ظاهر فریبی سیاسی و حوادث ناگواری که گرداگرد آنان رخ می‌دهد از اجتماع دوری می‌کنند.

این عصیان و اعتراض جلوه‌ها و نمودهای متفاوتی داشت. این بازی تاریخ را نمی‌توان نادیده گرفت و از کنار آنان به سادگی گذشت، همچنین این نکته را که اعضای بیت اغلب، دچار بیماری‌های روحی و پریشانی روان بوده‌اند. براتینگان در ۱۹۵۵ نوشته‌هایش را به معشوقش نشان داد، اما با تمسخر و سرزنش او روبرو شد. ریچارد در واکنش به این برخورد، شیشه‌های کلانتری را با پرتاب سنگ شکست. برای همین، یک هفته را در زندان گذراند و سپس در بیمارستان دولتی «ارگون» بستری شد. بیماری او را پارانوئای شیزوفرنیک تشخیص دادند و شوک درمانی شد.

مادر آلن گینزبرگ نیز دچار پارانوئای شدید بود و آلن نیز از این میراث بی بهره نبود. از قضا، مرگشان نیز مرگی متفاوت بود. جک کرواک در ۴۶ سالگی و در شبی تاریک،

در حالتی لایعقل مسیر یک راه آهن را بی هدف در پیش گرفت تا اینکه جنازه‌اش را درحالی یافتند که از شدت سرما یخ زده بود و یا دیگری که به خاطر مصرف بیش از حد مواد مخدر جان خود را از دست داده بود، یا آنکه در یک شرط بندی جان باخت.

این نکته را بسیاری از زندگی نامه نویسان معلول شرایط طبقه متوسط می‌دانند که در آن سالها در امریکا دچار نوعی گیجی و سردرگمی شده بود و به همین دلیل هم شاعران و نویسندگان این نسل که با چند استثنا از دل این طبقه بیرون می‌آمدند مشخصات طبقه خود را به زندگی اجتماعی تعمیم می‌دادند. البته گروهی دیگر نیز بر این باورند که آثار هنری این گروه بود که موجب شد تا به چنین سرنوشت‌هایی دچار شوند. واقعیت هر کدام که باشد در اصل قضیه تفاوت چندان نمی‌کند. در واقع می‌توان چنین گفت که این نسل در عین اعتراض به رویای امریکایی و ریشخند کردن آن خود قربانی جامعه‌ای شدند که در راه این رویا حاضر بود بسیاری از مردم خودش را نیز به قربانگاه بفرستد.

یک زندگی

ریچارد گری براتیگان کار ادبی‌اش را از میانه‌ی دهه‌ی ۵۰ و در ۲۰ سالگی با سفر به سان فرانسیسکو و پیوستن به جنبش هنری بیت آغاز کرد. او نخست به چاپ شعرهایش پرداخت. اولین شعر شناخته شده‌ی او با نام «دومین قلمرو» در ۲۱ سالگی‌اش به سال ۱۹۵۶ به چاپ رسید.